

**Rzecznik
Finansowy**

www.rf.gov.pl

dr Bohdan Pretkiel

Warszawa, dnia 22 czerwca 2023 r.

**RF.59.2.2023
RF/115/2023**

**Pan
Andrzej Kosztowniak
Przewodniczący Sejmowej
Komisji Finansów Publicznych
Sejm RP**

Szanowny Panie Przewodniczący,

Rzecznik Finansowy otrzymał do wiadomości pismo Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 24 maja 2023 r., sygn. V.511.496.2022.EG, kierowane na ręce Pana Przewodniczącego odnoszące się do problematyki wyczerpywania się sum gwarancyjnych w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej.

Od dnia 28 września 2019 r. obowiązuje ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1631). Przed jej wejściem w życie, jedyną ochroną dla poszkodowanych zagrożonych wyczerpaniem się sumy gwarancyjnej stanowił art. 22a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Nakładał on na ubezpieczyciela obowiązek poinformowania z wyprzedzeniem o wyczerpywaniu się sumy gwarancyjnej i o możliwości wystąpienia z powództwem opartym o art. 357¹ § 1 kodeksu cywilnego, dając jednocześnie uprawnionemu czas na wystąpienie do sądu z takim żądaniem.

Uchwalenie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej, będące przełomem w omawianym zakresie rozwiązało szereg

Rzecznik Finansowy
ul. Nowogrodzka 47A
00-695 Warszawa

@ biuro@rf.gov.pl
www.rf.gov.pl
f facebook.com/Rzecznik
Finansowy

Tel. 22 333 73 26
22 333 73 27
fax. 22 333 73 29

problemów znaczącej liczby poszkodowanych, którym wyczerpała się suma gwarancyjna. Wskazać jednak należy, że przedmiotowa regulacja nie objęła wszystkich Osób borykających się z tym problemem. Niemniej podkreślenia wymaga, iż liczba spraw związanych z wyczerpaniem sumy gwarancyjnej obsługiwana przez Biuro Rzecznika Finansowego wyraźnie spadła. Dokonując, jednakże przeglądu omawianej regulacji w ostatnich trzech latach, Rzecznik Finansowy również, odnotował incydentalne problemy w tym zakresie, które odnosiły się do interpretacji przepisów ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. oraz faktu, iż obejmuje ona szkody powstałe w ściśle określonym przedziale czasu.

Przykładem nieobjętym regulacją, diagnozowanym przez Biuro Rzecznika Finansowego są sprawy szkód, które powstały przed wejściem w życie ustawy z 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11). Ustawa o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych może dotyczyć najwcześniejszego okresu po wejściu w życie ustawy o działalności ubezpieczeniowej (tj. umów zawartych po dniu 28 sierpnia 1990 r.).

Ponadto poza regulacją, pozostają sprawy szkód, które są likwidowane w ramach umów ubezpieczenia zawartych od dnia 1 stycznia 2006 r. Co prawda sumy gwarancyjne w tych umowach są znacznie wyższe niż wcześniej, ale nie można wykluczyć, że tutaj również może dojść do wypadków ich wyczerpania, szczególnie jeśli w jednym zdarzeniu będzie wielu poważnie poszkodowanych.

Warto przypomnieć, iż Rzecznik Praw Obywatelskich już wcześniej zwracał uwagę na problem wyczerpywania się sum gwarancyjnych w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej, czego wynikiem był senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (druk senacki 488, druk sejmowy 1968). Projekt trafił do Sejmu, jednak prace nad nim zatrzymały się na skierowaniu go do I czytania.

Podobnie Rzecznik Finansowy już w przeszłości zabiegał o stworzenie uniwersalnej gwarancji dla wszystkich poszkodowanych, którzy mieliby stracić świadczenia z powodu wyczerpania się sumy gwarancyjnej. Właściwym do pokrywania świadczeń w takich przypadkach wydaje się właśnie Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Podwyższanie sumy określonej w umowie na drodze sądowej jest o wiele bardziej czasochłonne i kosztowne, a chodzi zazwyczaj o wyjątkowo ciężko poszkodowanych, dla których renta stanowi jedyną źródło utrzymania lub zaspokojenia zwiększonych potrzeb. Z tych względów Rzecznik Finansowy podtrzymuje stanowisko

Str 2

odnośnie potrzeby wprowadzenia skutecznego i całkowitego wyeliminowania problemu wyczerpania sumy gwarancyjnej w obowiązkowych ubezpieczeniach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz OC rolnika.

Z powyższych względów wnioski Rzecznika Praw Obywatelskich, zasługuje na uwagę a następnie kontynuację prac legislacyjnych mających na celu dalsze i pełne zabezpieczenie sytuacji finansowej Osób, które dotknął problem wyczerpalności sumy gwarancyjnej.

Łączę wyrazy szacunku
Rzecznik Finansowy

dr Bohdan Pretkiel

Do wiadomości:

Sz. P. Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa